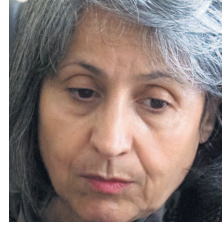

2
Реформата
трябва
да бъде
погребена

3
Нужен е
интезитет
между
властите

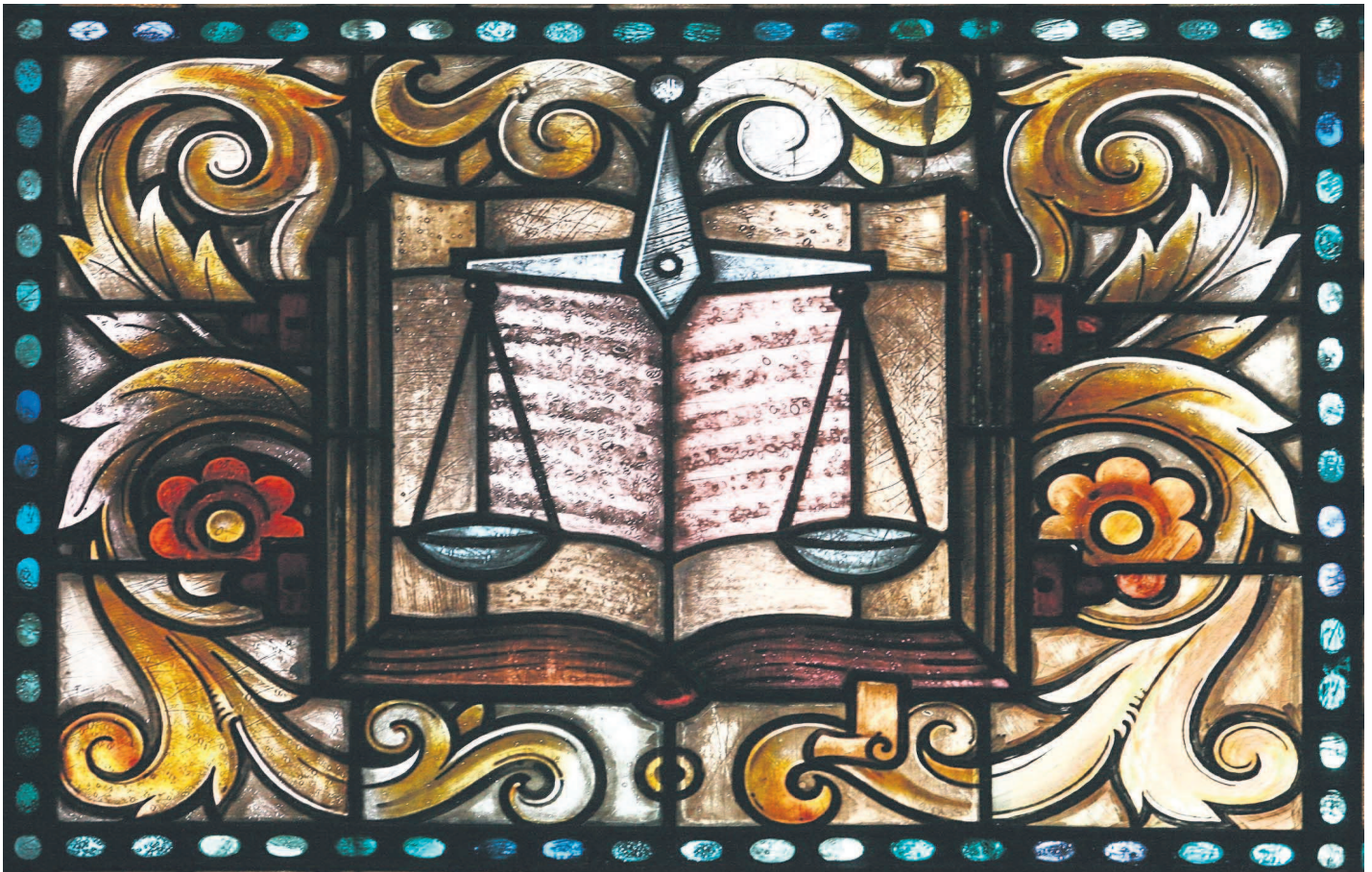

RiskMonitor

К+

СПЕЦИАЛНА
ТЕМА

Реформата в съдебната система

ИЛЮСТРАЦИЯ: АНЕЛИЯ НИКОЛОВА

КОМЕНТАР

Не просто поредната стратегия

Когато миналата година Маргарита Попова стана правосъден министър, тя обяви три основни принципа, които ще я водят в нейната работа - приемственост, диалог и реформа на системата заедно със самите магистрати. Девед месеца по-късно тя доказа, че думите ѝ не са празни приказки.

Преди седмица Министерството на правосъдието заедно с Българския институт за правни инициативи организираха в Народното събрание широко обществено обсъждане на Стратегиата за продължаване на рефор-

мата на съдебната система в условията на пълноправно членство в Европейския съюз, изготвена от експерти от самото министерство, магистрати и неправителствения сектор. Стратегиата е всеобхватна - тя отчита постигнатото и покрива повечето проблеми на правораздаването в България. В същото време въпреки нейния обем на места документът е лишен от конкретика, а има отчетливо проблемни зони (като реформата на прокуратурата), които практически не са засегнати. Обнадеждащото обаче е, че министър Попова и

нейният екип са отворени към препоръки и критики, както и публично обсъждане на идеите.

Дискусията за съдебната система засяга цялото общество - без работещи правораздавателни институции, няма как един от основните принципи на демокрацията - върховенството на закона, да се случи.

Заедно с фондация „РискМонитор“ публикуваме изборни изказвания от обсъждането. Цялата стенограма от дискусиата, както и самата стратегия, можете да видите на capital.bg.

Когато има желание и решимост за промяна, е необходима широка подкрепа

Стефан ПОПОВ, „РискМонитор“

Този документ трябва да бъде подкрепен не само тясно политически, но и широко публично.

Този документ трябва да бъде подкрепен не само тясно политически, но и широко публично.

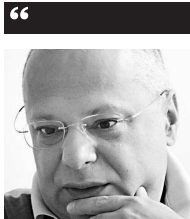
Той отразява желание и решимост за промяна, които аз свързвам лично с министъра на правосъдието. Това е нейната програма, нейното намерение и решимост. Оттук нататък, имам предвид, оставяйки настрана това важно обстоятелство, ще направя следните бележки:

Първо, много нисък е все още капацитетът на държавната администрация по проектно мислене и съответно подготвя на такъв тип документи. Представената стратегия във формално отношение е подбрана от множество други, но все още е далеч от самия жанр стратегия. Съжалявам, че го казвам, но в нея се отделило едно ниво: воля на политическо лице министър и артикулатива на тази воля в стратегическия проект език. Тази втора страна, изглежда, ще се усвои още десет-двайсет години, докато стигне нивата на цивилизования свят.

Второ, оттук следват множество малки и един по-сериозен недостатък на документа именно в качеството му на стратегия. Стратегиите е израз на политическа воля, в който израз се съдържа яснота за факторите, от които зависи осъществяването на тази воля. Именно затова е стратегия, а не манифест, програма, концепция или кой знае какво друго. В този документ тази яснота не е достатъчна. Стратегиите на г-жа Маргарита Попова зависи в немалка степен от фактори, които от своя страна не зависят от самата нея и нейното министерство. Дори не зависят и от Министерския съвет. Още повече

Пресесателят на парламента Цеца Чачева и пресесателят на ВАС Константин Пенчев са еднородни, че реформата в съда трябва да продължи

„Този документ отразява желание и решимост за промяна, както аз свързвам лично с министъра на правосъдието.“

Стефан ПОПОВ, „РискМонитор“.

дори се простират отвъд мнозинството в парламента, което поддържа този Министерски съвет. Това е сериозен риск пред стратегията, подобни рискове гласат стратегията към жанра на концепциите, зад които не е ясно винаги кой точно стои. В степенята, в която това е станало, документът в политическо отношение може да се окаже леко наивен, пожелателен, тъй да се каже. Точно по тази причина е и важно „чия“ е тази стратегия, става ли тя решение на Народното събрание или остава документ на Министерския съвет. Тук, каквото и да се направи, ще остане една неопределеност, която е трябвало да бъде изчистена, при това изчистена не просто жанрово - това е вторичен, стилъв въпрос - а политически.

Трето, идеята за дълбока реформа няма как да остави въпроса за конституционните промени настрана, да го остави в сферата на публичния дебат и да не заяви своя позиция по този въпрос. Трябваше в този текст ясно да се казва,

че е необходима конституционна промяна в едни-какви си координати, а да се оставят отворени за дискусия само вариантите. И така да се заяви, че министърът ще работи за конституционна промяна в сферата на властите независимо от решението на Конституционния съд, което досега ги блокира. И между другото не е маловажно, че по този начин щеше да се заяви позиция на министъра срещу това абсурдно решение от 2003 г. Конституционният съд се нуждае от таква официално съобщение и не само от едно. Това е сериозна липса в документа.

Има една подробност: идеята за законодателна инициатива на обмисляна не е толкова важна, но е нередна, включително и от конституционно-политическа гледна точка. Тя е нередна по същата причина, по която би била нередна и идея за законодателна инициатива на българския президент: това го обрича на перманентно бламиране и е опасно за самата институция на обмисляна. ■ К

...Интегритет между властите и взаимодействие

Маргарита ПОПОВА, министър на правосъдието

Направихме оценка на това, което е позитивно и е направено до момента, и предлагаме една стратегия, в която да се открият три важни компонента.

Първият е оценка на постигнатото и предложение на мероприятия и стратегически цели, които да доведат до по-добри резултати в работата на съдебната система. Защото, ако се върнем назад и изброим всичко това, което е направено в рамките на реформата на съдебната система, ние ще подредим един лист от факти. Но произведат ли тя такива резултати, които да дават основание да се говори, че ние уважаваме и държим на върховенството на закона? Способни ли сме и правораздаваме ли справедливо?

Ако ние оценим честно всичко това, което направихме като сработване на институциите и като резултат, който да задоволява обществото, има още много какво да се желае. В тази насока се надявам да сме намерили верните стратегически цели, които да ни дават възможност с конкретни стъпки в конкретни планове за действие в едно бъдеще от 5, 10 или 15 години да можем да отчитаме добри резултати.

Подредили сме три стратегически направления:

■ **Добро управление на съдебната система**

■ **Качествено правораздаване и**

■ **Борба с корупционни практики в съдебната система.**

Прегледахме и направихме анализ и оценка на структурата на съдебната система, която в явност беше отразена и е отразена в Закона за съдебната власт.

След анализ на организационно-административния капацитет на звената в съдебната система изведохме ни е, че тя е обезпечена отлично. В нея работят като брой толкова кадри във всичките й звена, с колкото не е обезпечена нито една съдебна система в Европа. Като имам предвид и отличното материално възнаграждение, на което се радват магистратите, тогава какво ни е нужно и защо обществото не може да дочака положителни резултати.

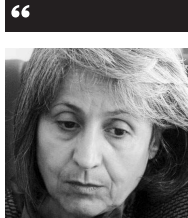
Четохме и такива въпроси като национални интерес, националната традиция, изпълнително членство на България в ЕС и една специфична особеност, с която сме възнаградени - ние и Румъния, а именно с механизма за сътрудничество и оценка, за който двете държави се съгласихме в предвернието на приетият ни като изпълнителни членове на Европейския съюз. В съгласие с европейските ни партньори ние отчетохме, че в съдебната система и в областта на вътрешните работи са нужни всеобхватни радикални реформи.

Тя преживя много. Ние живеем във време на преход повече от 20 години. В поредицата от доста положителни неща, които се случиха, станаха и неща, които бяха способни сериозно да разклатят устоите и имиджа на съдебната система. Преди всичко заради поведението на кадрите в самата система. Защото по конституцията и по закон съдебната система е независима. Но независимостта, уважени колеги, не се дава насана. Независимостта се отстоява. Това е огромна привилегия, която обаче съдебната власт трябва да завоюва и да отвоюва всеки ден и всеки час, и то с перфектно правораздаване и висок морал и нравственост, такива, каквито залажохме в нашия Етичен кодекс.

В нашия проект за стратегия за продължаване на съдебната реформа ние ще видите предложения по конкретни приоритети в рамките на трите стратегически направления за качествено управление на съдебната система и за конкретни действия против корупционни практики в самата съдебна система, които ние можем да направим по няколко начина.

Първо, като мобилизирам целия потенциал на съдебната система в направление организационно-административен капацитет. Тоест има много неща, които могат да се случат позитивно без промяна в закона и без промяна в конституцията. Но има и предложения, които не могат да се случат без промяна на нашия устройствен закон за съдебната власт. Както и стратегически идеи, които изискват промени и в конституцията.

Това, което ми се струва особено важно и положително при

„Нашите представи за добра стратегия за съдебна реформа са за добър резултат за интегритет между властите, взаимодействие във всички сфери на обществото, както работят със съдебната система.“

МАРГАРИТА ПОПОВА, министър на правосъдието

работата върху стратегията, е и фактът, че ние успоредно работим и приключиме с проекта за изменение на Закона за съдебната власт. Там предлагаме доста разумни промени, които обхващат последователно магистратската общност и всички институции и структури, които са адресирани на промените, за да могат нещата да вървят успоредно.

В аванс искам да кажа, че в изменението на ЗСВ предвиждаме подобрения в процедурите на атестирането, тотално конвективно начало чрез събеседване за заемане на позиции във всяко от звената на съдебната система. Ръководителите длъжности са от огромна важност. Висшият съдебен съвет, административните ръководители и техните заместници са тези, на плещите на които ще падне изнасянето на съдебната реформа рамо до рамо с министъра на правосъдието.

Направили сме предложения и за редица други изменения, които ще подобрят организационно административния потенциал и управлението, което е нужно да бъде подобро на ниво ВСС, за да може да бъде управлявана съдебната систе-

ма по подбавач начин. Предвиждаме един специален орган - съвет за контрол по извършване на съдебната реформа, защото съдебната реформа трябва да бъде задълбочена и всеобхватна. Тя ще обхване в себе си много и различни дебати и те трябва да са интегрирани помежду си.

Това, което предлагаме сега в стратегията, и всичко, което ще набележим в конкретни планове за действие, няма как да се случи, ако ние не си дадем сметка, че задълбочени реформи трябва да се случат във всички звена, които работят заедно със съдебната система.

Реформи в структурите на МВР за изграждане най-сетне на модерно обучена, добре работеща криминална българска полиция. Тази задача е изключително наложително да се случи. Такава реформа започна преди 10-12 години. Това беше добро начинание. Но така или иначе не се случи. Ние трябва наистина убедено да приемем, че трябва да създадем добра криминална полиция, която прокуратурата да ръководи вечно и професионално.

Прокуратурата като част от съдебната система е контролен орган с мощен инструментариум за контрол да ръководи и да съблюдава законосъобразността на действията на колегите от криминалната полиция. На тях са им нужни подкрепа и материална, и финансово, обучение. Нужни са много сериозни инвестиции в тази сфера, защото ние без МВР не можем да постигнем наши резултат, на който обществото има право.

Ние залажохме мероприятия за реформи и в други контролни системи, които работят пряко с прокуратурата - НАП, Агенция „Митници“, това са структури, в които следва повишаване на професионалния капацитет. Защото без интегритет и реформи в тези структури трудно ще има резултат от съдебната система такава, каквато тя изглежда сега по конституция и по закон.

Нашите представи за добра стратегия за съдебна реформа и за добър резултат са интегритет между властите, взаимодействие, реформи във всички сфери на обществото, които работят със съдебната система. ■ К

Проблемите с досъдебното производство остават

Иванка ИВАНОВА, „Отворено общество“

МИ

Институтът „Отворено общество“ е може би единствената неправителствена организация, която още от началото на процеса на мислене на съдебната реформа в България, още по време на написването на първата стратегия, беше ангажирана в наблюденията на нейното изпълнение.

Знаете, че преди една година ние представихме единствено досега независимо наблюдение върху резултатите от изпълнението на първия етап на стратегията заедно с един втори доклад, който съдържащо наблюдение върху разходите за правосъдие.

Искам да ви уверя, че има немало неща, които са постигнати. Затова и Вишният съдебен съвет, и Министерството на правосъдието трябва да ползват дължимия кредит на уважение. Особено по отношение на повишаване на квалификацията на магистратите, създаването на Националния институт на правосъдието е едно много важно достижение, което трябва да бъде отбелязано. Инспекторатът към ВСС е развил вече една много добра дейност.

Тази стратегия е по-добра от предишната и за мен това е повод за радост и повод за позадължение към Министерството на правосъдието. Защото ясно показва, че там вече има един център от хора, които са в състояние да произведат сравнително приличен анализ на това къде са проблемите и да формулират едно управленско виждане за това как те трябва да бъдат разрешени. Тази стра-

тегия е по-добра, защото за разлика от предишната е ясно ориентирана към клиента на правото в България. Министър Попова е права. Тя справедливо отбеляза, че първата стратегия беше ориентирана към задоволяване на конкретните нужди на магистратите. Тя беше написана от магистрати и беше писана за магистрати. Не отбелязвам това като дефицит. Отбелязвам обаче като положително развитие фактът, че вече говорим за клиентите на системата и вече виждаме, че търговското правораздаване например има важна функция за подобряване на бизнес средата в България. Административното правосъдие има важна функция за подобряване на доброто управление изобщо в България. Мисля, че определеното на критериите за ефективност на правосъдието трябва да бъде обвързано точно с това.

Макар и да е добра, тази стратегия не има един голям проблем пред себе си и това е, че парите вече свършиха. Предишната стратегия имаше една много важна функция. Тя беше да бъде преведена на английски език и да бъде показвана на Европейската комисия и след това Европейската комисия по линия на председателителните фондове, а и дори и след присъединяването на страната по линия на програмата за повишаване на административния капацитет, например в административната наля над 150 млн. евро за реформиране на българската съдебна система. Затова ми е струва много важно този инструмент за планиране да бъде максимално фокусиран върху най-статични конкретни проблеми, които имаме, и да бъде наистина съгласен с добрата воля на всички власти тези проблеми да бъдат решавани, защото, за трети път го казвам, помощ отбегна повече няма да има.

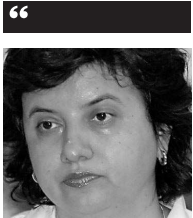
Второто нещо, което искам да кажа, е, че не спираме да говорим за съдебна реформа. Още миналата година, когато обсъждахме резултатите от изпълнението на предишната страте-

гия, казах, че това е или целенасочено обръщане на общественото внимание върху здрава глава, или въпрос на елементарна некомпетентност. Всички данни, които имаме от изследванията, ни показват, че проблемът ни е досъдебната фаза. На ниво досъдебна фаза на наказателното производство има два тежки проблема: единият е капацитетът за разследване, който се съдържа в МВР, и вторият е липсата на кадри и да било механизми за налагане на отговорност на прокуратурата в случаите, когато тя не успее да поддържа обвинението така, както би трябвало да бъде.

Първият въпрос е въпрос за необходимостта от реформа в МВР. Каквото и да си говорим за съдебната реформа по принцип, аз присъствам вече на трета или четвърта голяма дискусия и на писането на втора стратегия за съдебна реформа, но досега не съм видяла нито един документ за реформа на вътрешното министерство. А реформа там трябва да ни каже как точно с такъв един документ какъв ще бъде резултатът. А целта е ясна - подобряване на капацитета на полицията да събира доказателства и да разследва. Това е.

Относно отговорността на прокуратурата - вторият проблем, който очертах тук. Изиска се конституционна промяна, което очертане тук. Изиска се конституционна промяна, което очертане тук. Изиска се конституционна промяна, което очертане тук.

Каквото и да си говорим за съдебната реформа по принцип, аз присъствам вече на трета или четвърта голяма дискусия и на писането на втора стратегия за съдебна реформа, но досега не съм видяла нито един документ за реформа на вътрешното министерство.

„Мисля, че конституционната промяна в частта за прокуратурата е неизбежна.“

ИВАНКА ИВАНОВА, „Отворено общество“

нахмее с таква искане към основните играчи в тази област. Там са посочени няколко варианта за постигане на по-добра отговорност на прокуратурата за качеството на разследванията и качеството на обвиненията. Аз няма да повтарям тук този въпрос. Политическия цел е - и за съжаление министърът на правосъдието, изглежда, ще бъде натоварен със сложната отговорност да медиатора между политическите сили - оформянето на едно конституционно мнозинство. Това няма да е лесна работа. Но мисля, че необходимостта на момента изиска някой да се издигне все пак до висотата на това предизвикателство.

Много се радвам, че в тази стратегия е отбелязан проблемът с досъдебното производство, но както беше вече справедливо отбелязано, министърът на правосъдието няма абсолютно никакъв управленски инструмент, за да повлияе върху подобряването на качеството на досъдебното производство и върху неговата ефективност. В същото време обаче в МВР и с активното участие на прокуратурата беше написан един друг стратегически документ - Стратегията за борба с организираната престъпност и корупцията, който е един много добър

стратегически документ, само дето той посочва като проблем №1 качеството на законодателството в България. За пореден път документ за нещо, върху което МВР и прокуратурата всъщност нямат управленски инструмент да окажат каквото и да било въздействие. Качеството на законодателството е въпрос на Закона за нормативните актове, който нормално се работи в Министерството на правосъдието, и въпрос за необходимостта от спешна промяна в Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, за да бъде регулирана законодателната инициатива на народните представители.

Ако сме съгласни, че това са проблемите, дайте да разместим мястото на тези инструменти. Стратегията на министърът на правосъдието да се фокусира върху промените в Закона за нормативните актове, така че да имаме една дисциплинирана и отговорна законодателна процедура у нас, а МВР да си планира промените в досъдебната фаза. Всеки, който отговаря за нещо, да си планира за него. Тази стратегия е четвъртата стратегия, която аз на въвеждам и която съдържа обещания за реформа на законодателния процес в България, за да бъде той направен по-дисциплиниран, по-прозрачен, по-отворен.

Първо в програмата за управление на ГЕРБ това беше заложено преди изборите. Управленската програма на правителството съдържа такава обещание. Стратегията за борба с корупцията и организираната престъпност съдържа такава обещание. Това е четвъртият документ. Хайде най-по-лесно скандала, които са свързани със законодателната процедура, включително последният отреден няколко седмици с прокарването на Държавен вестник на промени, които не са гласуващи всъщност от Народното събрание. Трябва да бъде дисциплиниран законодателният процес и това е политическа задача номер едно. ■ К

Конституционна промяна е нужна за реформа на прокуратурата

Галина ТОНЕВА, зам. главен прокурор

ИЗКАЗВАНЕТО НА г-жа ИВАНКА ИВАНОВА ИМА НУЖДА ОТ МАЛЪК КОМЕНТАР, БЕЗ ДА СЪЗДАВАМ УЩЕЩАНИЕ, ЧЕ ВЪЗРАЖАМ ДИАЛОГ С НЕЯ ЛИЧНО. НЕИНОТО ИЗКАЗВАНЕ МЕ ПРОБОКИРА В ДВЕ НАСОКИ.

ИЗКАЗВАНЕТО НА г-жа ИВАНКА ИВАНОВА ИМА НУЖДА ОТ МАЛЪК КОМЕНТАР, БЕЗ ДА СЪЗДАВАМ УЩЕЩАНИЕ, ЧЕ ВЪЗРАЖАМ ДИАЛОГ С НЕЯ ЛИЧНО. НЕИНОТО ИЗКАЗВАНЕ МЕ ПРОБОКИРА В ДВЕ НАСОКИ.

по един или друг начин имат връзка с нейната дейност - към всички контролни органи, към министерствата, които имат отношение. Тук бих подкрепила г-н Първанов за идеята за необходимост от образование на българското общество с проблемите на правото и правосъдието въобще. Хубавото в стратегията е и това, че са залегнали идеи за реформа на образователната система. Но за съжаление тя касае само висшето образование. Хубаво би било това да се разпростре и върху по-ниски-

те нива на обучение в страната, като примерно в средните училища.

Другият акцент, който постави г-жа Иванова и който ме пробокира да взема отношение, е, че смятам, че тя има право в едно - това е, че за да бъде реализирана в пълен мащаб идеята на стратегията, тя действително ще се нуждае от конституционна реформа, за което пожелавам искрено успех на министър Попова в търсенето на пълна подкрепа сред народните представители за формиране на конституционно мнозинство.

Това, което ме притеснява в тезата на г-жа Иванова, е, че акцентът, който тя поставя, а вероятно и голяма част от колегите, е за мястото на прокуратурата в съдебната система - вътре или извън нея. Аз не смятам, че това е темата, която е основополагаща за осъществяването на самата съдебна реформа. Конституционна промяна е нужна, включително и за реструктурирането на прокуратурата, но въпросът за изваждането от съдебната система на този етап смятам, че не е за подценяване и не бива с него да се заиграване и не бива с него да се изключват от гражданите изиска много повече, но е гражданското, това е търговското, това е административното правосъдие, които са пряко свързани с живота на българските граждани.

Толкова по въпросите, които ме пробокираха. Искам да кажа допълнително, че аз изцяло подкрепям стратегията, която е предложена от Министерството на правосъдието. Изключително голям плюс на документа е това, че тя има дългосрочен характер, което безспорно гарантира приемствеността в осъществяването на тази важна реформа в страната. Бих искала да поздравя министър Попова за това, че обсъждането започна точно в този начален етап, т.е., когато стратегията все още няма обвързващ характер за който и да било и тъкмо по този начин ние бихме имали възможност да избегнем всякакви противоречия. Благодаря за вниманието. ■ К

Акцентът вероятно е за мястото на прокуратурата в съдебната система - вътре или извън нея. Аз не смятам, че това е темата, която е основополагаща за осъществяването на самата съдебна реформа.

„Изключително голям плюс на документа е това, че тя има дългосрочен характер, което безспорно гарантира приемствеността в осъществяването на тази важна реформа в страната.“

ГАЛИНА ТОНЕВА, зам. главен прокурор

Трябва да се повиши правното съзнание

Валери ПЪРВАНОВ, зам. главен прокурор

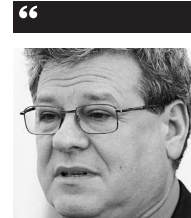
СТРАТЕГИЯТА Е МНОГО ШИРОКООБХВАТНА. ТЯ ДЕЙСТВИТЕЛНО Е ЗАМИСЛЕНА, ЗА ДА МОЖЕ ВЪРХУ НЕЯ ДА СЕ ИЗГРАДИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ И ДРУГИ РЕШЕНИЯ - ОРГАНИЗАЦИОННИ, СТРУКТУРНИ, ЗА ПЕРИОД 10-20 ГОДИНИ.

СТРАТЕГИЯТА Е МНОГО ШИРОКООБХВАТНА. ТЯ ДЕЙСТВИТЕЛНО Е ЗАМИСЛЕНА, ЗА ДА МОЖЕ ВЪРХУ НЕЯ ДА СЕ ИЗГРАДИ ЗАКОНОДАТЕЛНИ И ДРУГИ РЕШЕНИЯ - ОРГАНИЗАЦИОННИ, СТРУКТУРНИ, ЗА ПЕРИОД 10-20 ГОДИНИ.

Какво съществено липсва на този проект за стратегия? Липсва разсъждаването. Доколкото съм бил вече пак 20 години военен, когато говорих за стратегия, няма как да не направя асоциация с военните действия. Няма разузнаване. Не може да се изгради план за действие, без да си наясно къде се намиращ, какви са проблемите, какви са възможните действия на противната страна.

Съвсем наскоро отказах да изпълня, доколкото аз управлявам бюджета на прокуратурата на Република България, 100 млн. лв. на двама видни представители на високо строителство във връзка с експертиза, която се прави във връзка със случая на съборената сграда на ул. „Алабани“. Може ли някой да ми каже без да знам предварително какво ще каже експертизата: дали ще оневиши съответните длъжностни лица, или ще подкрепи едно обвинение. Ако се стигне до едно прекратяване, значи ли, че тези пари са неэффективно използвани. Тоест разрезът на престъпността, изводете престъпност, характерът на престъпността може да определят естествено и средствата, които са необходими, за да се извърши надлежно разследване.

Самите вие знаете, че сме сезирани специално от настоящото

„Не може да се изгради план за действие, без да си наясно къде се намиращ, какви са проблемите, какви са възможните действия на противната страна.“

ВАЛЕРИ ПЪРВАНОВ, зам. главен прокурор

правителство с над 300 договора, сключени от длъжностни лица от предходното правителство, част от които се неэффективни, без надлежно предвидени бюджетни средства, някои от които са явно неизгодни. За всяка една от тези преписки и дела следва да се назначи съдебно-икономическа и съдебно-счетоводна експертиза. Може ли някой да каже как точно трябва да бъде даден бюджетът на прокуратурата, върху който като институция заедно с разследвателните органи лежи тежестта на доказване, естествено поемане на разходите по това доказване.

На второ място, смятам, че тази стратегия изрично трябва да подчертае повишаването на правното съзнание, както и на правното обучение на българските граждани. Недопустимо е българският гражданин да няма представа от конституцията, от основните закони, които регулират неговото правно положение, и същевременно той да счита, че има права, които непременно някой трябва да удовлетвори.

Извинявайте, но мисля, че тази аудитория трябва да чуе тези неща. Както се казва, там е „заровено кучето“. ■ К

Искам съдиите да бъдат чисти

Константин ПЕНЧЕВ, председател на ВАС

Искам да похваля министър Попова и нейния екип за тази стратегия - защото поне аз не съм виждал стратегия с толкова амбициозна цел да бъде всеобхватна, т.е. да обхване всички процеси, които са свързани малко или повече с добро правораздаване.

Самият пример, че започва от реформи в юридическото образование, показва, че наистина това е едно задълбочено мислене - проблемът с факултетите, с различното качество на образованието. Това го знаем и няма защо да говорим в момента. Защото, ако тръгнем да говорим по всяка тема, по всеки приоритет, трябва да говорим цяла седмица.

Аз съм съгласен и с нещо друго, което каза г-жа Попова, че една стратегия се прави не за два месеца или за шест месеца, а се прави за пет, за десет, за петнадесет години, защото само така могат да се извършат тези генерални необходими промени, които трябва да се случат в съдебната система. Сами разбирате, че дори от утре да създадем едни блестящи правни факултети с много високо европейско качество, тези факултети ще започнат да вадят кадри след 5 години. Тези кадри ще заработят в съ-

дебната система след още 5 години, така че очевидно резултатът ще се види след 10 години. Това е нормално. Няма как да искаме друго.

Искам да се спра на един друг въпрос, който за мен е много важен и е много спешен. Поначало, когато се говори за реформа в дадена област, ние имаме предвид тази област да започне да работи по-добре. Било то в образование, в култура и т.н.

Стратегиите за реформа в съдебната система има две цели. Едната цел е да има една добре функционираща съдебна власт, едно добро, справедливо правораздаване.

Другата цел е да се възвърне доверието на обществото в съдебната власт. Защото доверие, и всички ние сме свидетели на това, все повече и повече няма. Защото съдебната система е нещо като банковата система, като финансовата система. Ако един ден обществото загуби доверие в банките, те и най-добрият банки да са, ще фалират и съответно се получава финансов срив. Това сме го виждали!

Ако се снемее доверието в съдебната система, тогава фалират държавността, което е най-страшното. Затова аз искам да поставя пред вас един много общ въпрос, който обаче за мен е спешен.

Как да започнем да връщаме доверието в съдебната система? Доверие се връща много бавно. Да, знам. Но трябва да разбере обществото днес, че тук, на тази кръгла маса, всички ние имаме желанието и волята да направим нещо, което да покаже, че тази система ще се очисти.

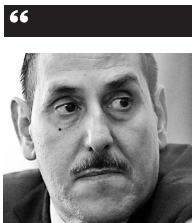
И тук аз искам да се запозная отделил приоритет в стратегията - приоритетът за ръководните кадри. Г-жа Попова каза, че на нея и на нейния екип това е

Министърът на правосъдието Маргарита Попова и вътрешният министър Цветан Цветанов трябва да се съгласят, че балансът между МВР и съда е важен

СНИМКА: НАДЕЖДА ЧИТЕВА

Магистратът винаги трябва да отговаря на две условия: да бъде добър специалист и да има безупречни морални качества. Нашата система е така изградена, че ние никога не сме проверявали неговите морални качества освен тогава, когато има сигнали, че той не е нещо много морален.

„Тук, на тази кръгла маса, всички ние имаме желанието и волята да направим нещо, което да покаже, че тази система ще се очисти.“

Константин ПЕНЧЕВ, председател на ВАС

голям приоритет. За мен също е голям приоритет. От ръководителите в съдебната система зависи много. Зависи много, макар че им се дава много малко. Аз искам да припомня, че в момента по действащото законодателство административните ръководители, освен да назначават и уволняват чистачките, друго не могат да правят. Знаете, че всеки сам се предлага, заместниците се предлагат сами и т.н.

В един от вариантите на закона, с който съм се запознал, се изоставя принципът и заместниците да бъдат с отделен мандат. Казава се, че шом наистина ръководителят трябва да прави политики, да отстоява и да отговаря за тях, той тогава трябва да има възможност да си направи екип, т.е. той да си избира заместниците. Този принцип обаче не е докаран докрай. Пак Вишият съдебен съвет ще избира заместниците, но по предложение на ръководителите.

Поне така е по това, което видах. В преходната разпоредба се казва: Всички избрани заместник-ръководители запазват своя мандат и след това. Искам да ви припомня, че ние горедолу почти привършихме с назначаването на административните ръководители в съдебната система, които, както знаете, имат мандат 7 години. Тое е, когато ние говорим за един правилен подбор на ръководни кадри, които да направят нови политики, ние очевидно имаме предвид някъде след пет години. Само дето трябва да на правим едни много хубави правила, много справедливи, много прозрачни, да ги обсъдим и тези правила да позволяват само най-достойните да бъдат избрани и най-способните, но след пет години. И аз поставям на тази маса възпроса това пра-

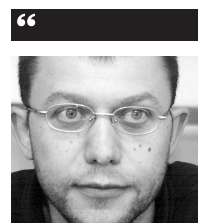
вилно ли е. И вие ще ми отговорите: разбира се. Имаме сменяемост, имаме мандатност. Това са принципи на конституцията. Ние сме правова държава. Да, но мен ме смущава. Въпросът го поставям на обсъждане да видим не трябва ли по някакъв начин ние да направим някакъв проценка на кадрите. Разсъждавам на глас. Наскоро стана ясно, че магистратът винаги трябва да отговаря на две условия: да бъде добър специалист и да има безупречни морални качества. Но нашата система е така изградена, че ние никога не сме проверявали неговите морални качества освен тогава, когато има сигнали, че той не е нещо много морален.

Ние правим конкурси, назначаваме млади хора за младши магистрати, за други магистрати чрез конкурси и никога не се интересува дали този млад магистрат е толкова способен, че вече строи хотел, че си е навил на масрафа, и като строи хотел, не е ли по-добре да се занимава с тази дейност, а трябва да бъде и магистрат. Аз питам не трябва ли по някакъв начин с някакъв инструментариум да направим проценка на кадрите, които са в момента, от гледна точка на моралните качества. Аз не казвам това да го направя ДАНС. Пази, боже! Ако трябва, направете съдебен ДАНС. Направете нещо чрез инспектората или чрез Вишия съдебен съвет. Аз не искам полицията да роват в досиетата на съдиите. Но аз искам съдиите да бъдат чисти. Аз не искам всеки ден пресата да ме изненада с такива безобразия. За мен сега е моментът да поставим този въпрос. Како ще правим реформа, като ще връщаме доброто име на съдебната власт, докато ще започнем да връщаме доброто име? След пет години е късно. Благодаря ви. ■ К

Управлението на съд и прокуратура да се раздели

Йонко ГРОЗЕВ, Център за либерални стратегии

Появата на такъв сериозен и задълбочен поглед, какъвто е стратегията, предизвиква успокоение след прибягването и недовежда обмислено лансирани на уелта за специален наказателен съд.

„Концепцията е доста плаха и по отношение на мерките за реформата на прокуратурата.“

Йонко Грозев, Център за либерални стратегии

Закони се променят на основата на емпириката

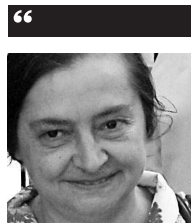
Даниела ДОКОВСКА, председател на Вишия адвокатски съвет

Внавам към това, което каза колегатата Иванка Иванова, и към това, което каза г-н Местан. Искам да подкрепя и колегатата Първанов, че е важно да се възстанови дейността по криминалологическите изследвания. Когато се променят закони трябва да се действа на основата на емпириката.

Затова Вишият адвокатски съвет направи криминалологично изследване за оскъдните лица за организирания престъпност, за да си изясни има ли необходимост от създаването на специализирани съдилища. Изпратихме го до институциите: до председателя на Народното събрание, до председателите на Комисията по правни въпроси и на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред, на председателите на парламентарните групи, на министъра на правосъдието, на министъра на вътрешните работи, на представяващите Вишия съдебен съвет и т.н. Днес го представихме и на медиите. Сега би-

наваме към това, което каза колегатата Иванка Иванова, и към това, което каза г-н Местан. Искам да подкрепя и колегатата Първанов, че е важно да се възстанови дейността по криминалологическите изследвания. Когато се променят закони трябва да се действа на основата на емпириката.

Имаме готовност да окажем съдействие за усъвършенстване на стратегията и смятаме, че тя принципно като цяло трябва да бъде подкрепена. В същото време се присъеди-

„Когато се променят закони, трябва да се действа на основата на емпириката.“

ДАНИЕЛА ДОКОВСКА, председател на Вишия адвокатски съвет

хме искали да видим дали резултатите от това криминалологично изследване ще бъдат взети предвид в дебатите за специализираните съдилища. ■ К

В концепцията има заложенни много верни идеи, добри решения и, за мен най-важното предложение за преосмисляне на конституционната структура на съдебната власт. Ключов проблем, който предходните правителства не намериха сили да решат. Сред добрите мерки, без това да е пълно изброяване, са програмното бюджетирание, изравняването на готовността на отделните съдии в системата и едно много добро решение като провеждането на оценка на съдиите при кандидатстването за конкретно място. Това ще наложи да бъдат диференцирани оценките за кандидатите за различаващо се от сегашната практика, която водеше до отлични оценки за всички и в резултат отваряне вратата за непотизъм и корупция при повишаването.

Ако трябва да пренебрегваме шансовете тази концепция да бъде реално изпълнена обаче, нещата започват да изглеждат по-песимистични. Основната част от набелязаните мерки са мерки, които трябва да бъдат изпълнени от Вишия съдебен съвет. А да окажем драматичен обрат в дейността и ефективността на този орган не е реалистично. Културата на задкулисно влияние и непотизъм в работата на съвета е резултат от начина на структуриране на системата като цяло и начина на избор на този орган. Докато това не се промени, реална промяна няма да има. Концепцията е доста плаха и по отношение на мерките за реформата на прокуратурата. Добрата новина е, че не приема идеите, идващи от прокуратурата за децентрализация. Основният проблем в прокуратурата е липсата на отчетност, а не централизацията. Децентрализацията само ще умножи проблема с липса на отчетност по броя на началник-прокурорите, които ще осъществяват надзор на съответните райони. Необходимата реформа в прокуратурата е намаляване на гаранциите за несменяемост на прокурорите, така че да може да се осъществява една по-ефективна политика на кадрово управление и възвращане на механизъм за отговорност на главния прокурор. И по този въпрос очевидно дебатът тепърва предстои. ■ К

Как ще стимулираме добрите магистрати

Лазар ГРУЕВ, председател на ВКС

Експерти смятат, че ако президентът Георги Първанов има законодателна инициатива, той ще бъде обречен на перманентно блямване

Блесно от това да напишем добра, красива, умна, добре структурирана стратегия и нищо ползено от това да не я изпълним. От момента, в който вземем тази дължност и осъществяваме своите правомощия, аз винаги и по всеки един от въпросите съм настоявал за няколко неща. На първо място обаче за чувстваност и диалогичност.

Аз мисля, че всяка една реформа, независимо в коя област, винаги е един процес във времето. И понеже се намираме в най-демократичната дискуссионна среда - средата на Народното събрание, аз смятам, че думата продължаване на реформата не е излишна в заглавието на стратегията. Защото, ако тази дума отсъстваше, за мен поне щеше да бъде проява на едно твърде голямо и високо неоправдано самочувствие и твърдоглавство на тези, които предлагат. Щеше да излиза така, че всичко започва от нас, че нищо до този момент не е сторено. То може да се оцени критично, то може да бъде дебатирано, но така или иначе в България са и следващи определени неща и се случва това да продължаване в условията на пъл-

Първо, в себе си той съдържа комплектност - по отношение на материята и въпросите, които поставя на разискване и по отношение на механизма, който ще е призван да реализира тези добри идеи. И най-важното - да информира обществото за това къде те са стигнали и да контролира изпълнението им във времето. Защото няма нищо по-

направно членство. Уважаеми дами и господа, ние, българите, или сме прекалено негативни, или имаме много висок критерий. Поне аз така оценявам. Защото съвсем наскоро Венецианската комисия излезе с един много задълбочен доклад. Работни групи към нея работиха година и половина и той беше публикуван на 18 или 19 март 2010 г. В изводите от доклада на Венецианската комисия за Европа се препоръчва, че най-добрият модел за управление на съдебната система е чрез съдебен съвет, което означава, че една част от европейските държави дори нямат съдебен съвет. И вие добре знаете, че това е така. И ако ние, българите, ако тази дума отсъстваше, за мен поне щеше да бъде проява на едно твърде голямо и високо неоправдано самочувствие и твърдоглавство на тези, които предлагат. Щеше да излиза така, че всичко започва от нас, че нищо до този момент не е сторено. То може да се оцени критично, то може да бъде дебатирано, но така или иначе в България са и следващи определени неща и се случва това да продължаване в условията на пъл-

което представяме стратегията, а тя да продължи чрез всички форми и механизми, които са заложени в нея. Нека в тези дискусии, които предстоят, аргументите и гледните точки адресираността на критиката, да бъде съвсем точна. Какво имам предвид и може би тук за пръв път ще го кажа в по-широк кръг.

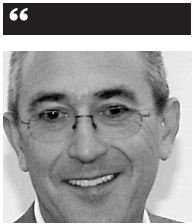
Например в последния междинен доклад на Европейската комисия от март т.г. има едно прословуто изречение, в което се казва, че Европейската комисия, наблюдавайки 50 случая, пред нея е докладвано за присъди по 9 от тях, и това изречение до ден днешен в публично пространство беше адресирано единствено и само към българския съд, че са малко присъдите, че са недостатъчно.

Уважаеми дами и господа, внимателният анализ на тези данни сочи следното (аз помолих колегите от Висшия съдебен съвет да дадат тези данни). Става дума за 50 случая, а не за 50 дела. Става дума за случаи, част от които въобще не са достигнали до предварително производство. Става дума за знакови случаи, които ние всички помним от близката и не толкова близка наша история. От тези 50 случая 23 са в съдебна фаза. Към 31 декември са 9. Към настоящия момент са повече постановените присъди.

Така че моят вечен призив е бил и ще бъде: чувстваност между институциите, взаимодействие в рамките на техните правомощия. Абсолютна привързаност към дълготрайността, към точния адрес и в този смисъл аз ще кажа само още две неща.

Може би в стратегията или в плана, а може би и в последващите действия трябва малко да се обърне внимание и на това по какъв начин ние ще стимулираме онези от магистратите, които са добри. Да, може би трябва да се усъвършенства дисциплинариятна практика за наказване на онези, които са съгрешили, но може би трябва да развием по-добре и системата на стимулиране. Защото от няколко хиляди магистрати аз съм убеден, че има много от тях, които са достойни и за подходяща система за стимулиране.

Второ, отдавам го на грешка или на недомисленост, но стратегията предвижда да се създаде съвет по прилагането на стратегията, който да следи за нейното изпълнение, да предлага и т.н. Мен ме смущава малко съставът на този съвет. Той включва министъра на правосъдието и негов заместник, заместник-министър на вътрешните работи, представяйки Висшия съдебен съвет и заместник главен прокурор. Аз смятам, че би било добре, дори и задължително, в този съвет да имат представители и съдиите в Република България. Пак казвам, отдавам това на техническа грешка, защото не мога да си представя, че умислено към този момент не са били предвидени същите в тази стратегически съвет. ■

„Българите или сме прекалено негативни, или имаме много висок критерий.“

ЛАЗАР ГРУЕВ, председател на ВКС

МВР показва, че може да действа лесно, но тръгнато събира доказателства

СНИМКА: ЮЛИЯ ЛАЗАРОВА

Трябва да научим МВР да събира доказателства

Веселин ВУЧКОВ, зам.-министър на вътрешните работи

Ще си позволя да взема отнoшение от страна на вътрешното министерство, а то не за нещо друго, а защото в краищата предвижда и една стопелена отговорност на различни институции, като една от най-важните от тях е Министерството на вътрешните работи и неговите правомощия най-вече да пробужда досъдебното наказателно производство.

Най-внимателно се запознахме със съдържанието на Стратегията за продължаване на реформата на съдебната система и от наша страна ще срещнете пълен подкрепа за окончателното ѝ оформяне.

В стратегията на няколко места е акцентирано върху надеждната статистика, която трябва да бъде постигната като време. Позволявам да взема отношение по това, защото вътрешното министерство бора-ви със своя собствена статисти-

тика. За жалост полицейската статистика се различава в пъти от официалната статистика на прокуратурата, когато става дума за разкриване на престъпления. В това отношение ще помолиш тези акенти изобщо да не подлежат на коментар, да не бъдат поставени под съмнение, защото най-сериозният и разум път за преодоляване на тази колапсална функция, която се натрупва чрез различни видове разкриваемост на престъпления, може да бъде решена най-бързо когато стартира единната информационна система за противодействие на престъпността. В това отношение толкова много неща аз изговорих и са направени в последните 15 години, че в крайно време да се премине вече към заключителен етап.

Тук прозвучаха критики, разбира се, съвсем справедливи по отношение на качеството на досъдебното производство. Но те до известна степен са преиспирани. Мога да кажа до известна степен, защото ние самите като ръководство на вътрешното министерство оше от самото начало сме си дали сметка, че без реформа на досъдебната фаза, включително и чрез институти на досъдебните работи, които могат да разследват, няма да се случат положителни неща в наказателното правосъдие на България. Защото в крайна сметка МВР е институ-

цията, която почти изцяло събира доказателства и ги представя чрез обвинителната теза на прокуратурата на масата на съда. В това отношение мисля, че от самото начало прокарвахме една реформа, която не искам да оставя незабелязана.

В това отношение искам да направя известна бележка във връзка със записаното в стратегията, че трябва да се увеличи решително броят на разследващите полиция. Не, според нас това не е далновидният подход. Подходът е по-различен. Да се ангажира по-широк полицейски ресурс за провеждане на разследване. Защото в момента за 2009 г. 213 хил. досъдебни производства са били в са били концентрирани в разследващите полиция. Всички разбирате, че това е непосилна задача. И не е пътят да назначим още 10 хиляди разследващи полиция, защото най-малкото Министерството на финансите няма да ни позволи, а по-добре, както и навсякъде из Европа, тук се дава пример с криминалната полиция в Германия, съдебна полиция има във Франция. Но там не само служители на криминалната или на съдебната полиция, но всеки по-голям може да провежда в определен обем досъдебно наказателно процесуално разследване. Това правим ние във вътрешното министерство. Това

беше много важна вълна при реформата, която сме предвидили и съвсем целенасочено прокарвали и ще стане факт с въвеждането в сила на промените в НПК след 10 дни. Разбира се, това не означава, че извънлъж ще изиснем 30 хиляди полиция да разследват. Всичко това ще стане поетапно, много внимателно, като бъдат обучени.

В стратегията изцяло споделваме това, което е записано като конкретни пунктове:

■ Да провеждаме съвместни обучения на полиция в Националния институт за правосъдие. В това отношение не трябва да има никакво съмнение, че ще подкрепим тази инициатива.

■ Съвместни екипи между прокуратура и МВР. Разбира се, че ще подкрепим този подход.

Ще си позволя накрая да отбележа две забелязани от нас като ръководство на вътрешното министерство отсъствия в стратегията.

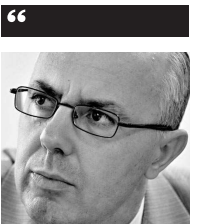
Първото е по отношение на така наречените кримнологически изследвания. Тук е необходимо наистина да се начертаяе някаква стратегическа визия. Ние във вътрешното министерство боравим с един обем от кримнологически изследвания, защото си имаме цял институт, който наред с проблемите на криминалистиката, разбира се, че акцентира и върху въпросите на кримнологията. Но сме забелязали, че в подготовката на много закони и подзаконовите нормативни актове липсва първото важно условие - сериозната емпирична база, и това е проблем, който трябва да намери някакво стратегическо решение.

Искам да отбележа един въпрос, който не беше споделен досега нито веднъж. Това е проблемът с института на съдебните експертизи. Той е много важен, за да се преодолее редица недъзи от работата на съдебната система, а и не само на съдебната, а и на досъдебното наказателно производство включително. Тук е необходимо споделем нашата някаква стратегическа визия. Проблемът е огромен изобщо с мениджърите на всички видове експертизи, и то не само по наказателни дела. От изпитването на вешните лица, назначаването, администрирането на целия този процес и, разбира се, заплащането. Ние си имаме конкретна причина да поставим този въпрос. Основните експертизи на досъдебното производство се плащат от бюджета на МВР.

Съвсем накрая ще си позволя две конкретни мои лични бележки. Те не ангажират институцията, в която работи в момента.

Мисля, че всички практикуващи юристи задават въпроси по отношение на това дали броят на административните съдилища е съвсем оправдан. Мисля, че този въпрос би могъл да се дискутира.

Но по-важно е може би второто, което искам да сподея. Това е за преосмислянето изобщо на необходимостта от функциониране на първоинстанционни воени съдилища в България. Това до известна степен има отношение към вътрешното министерство но за друго, а защото е известно, че служителите на МВР не са подсъдени вече на военните съдилища, и то от няколко години. В това отношение мисля, че всички практикуващи юристи в България задават този въпрос дали не трябва да се намери някакво ново решение. Благодарям ви. ■

„МВР е институцията, която почти изцяло събира доказателства и ги представя чрез обвинителната теза на прокуратурата на масата на съда.“

ВЕСЕЛИН ВУЧКОВ, зам.-министър на вътрешните работи

РЕФОРМАТА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА

Специализираният съд не е от полза за ефективна съдебна реформа

Калин КАЛПАКЧИЕВ, Съюз на съдиите

Стратегията по наше виждане поставя голяма част от проблемите, свързани с функционирането на съдебната система.

Тъй като един такъв документ не може в подробности да даде отговор на всички въпроси, конкретизацията на стратегията предполага, а и тя самата е заложила това, провеждане на серия от дискусии и обсъждания по отделните теми, в които ние изразяваме нашата готовност да участваме.

Първата група проблеми, които поставя стратегията, засяга подобряването на управлението на органите на съдебната власт.

Планирането, приемането, изпълнението и контролът на бюджета на съдебната власт са възложени на различни органи, което създава затруднения при протичане на бюджетния процес. Дискусията, която трябва да се води, е за модела на бюджетно планиране и управление на съдебната система.

Подлежи на сериозно преосмисляне и преоценка концепцията за ролята на административния ръководител на съответния орган на съдебната власт. Един от основните въпроси за дискусия е за това дали следва да се възложат на професионален съдебен администратор отговорностите за управлението на съда (финансови и административни въпроси) и съответно за административния ръководител да

се запазят само представителни функции, доколкото всички компетенции за кариерното развитие на съдиите следва да са правомощие на ВСС.

Според нас, особено след случая с т.нар. Красьо Черния, е наложително да се следва изцяло нов подход при избора на административни ръководители. Необходимо е по-голяма публичност и прозрачност, като ВСС събира и проверява цялата налична информация за личността и дейността на кандидатите. В този аспект следва да се дискутира намаляването на правомощията и възможностите за влияние на административните ръководители, така че да се ограничи нездравословният стремеж към ръководните постове в съдебната система.

■ Наложително е разработването на критерии и система за управление на натоварването на отделните звена на съдебната система, както и за броя на магистратите в зависимост от конкретните нужди - планиране и обосновани прогнози, разработвани на научна основа от ВСС.

■ Активното управление на съдебните сгради - изисква се нова концепция за сградния фонд.

■ Компетентни и отговорни административни (съдебни) служители - следва да се развие идеята за задължително начално обучение, като за тази цел може да се използват по-ефективно капацитетът и възможностите на НИП.

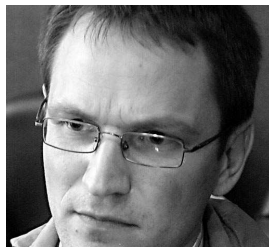
Вторият кръг от проблеми засяга укрепването на институциите на съдебната власт. По отношение реструктурирането на ВСС - при всички положения се изисква промяна в конституцията. Дебатите за промяната в нормативната уредба относно ВСС трябва да се предхождат от подробно сравнително-правно проучване на съвременните модели за устройство и управление на съдебните системи, както и да се съобразят българските специфики и нужди. Особено съществе-

но, което следва да бъде отчетено, е, че в България няма изградени стабилни и устойчиви демократични традиции, както и липсата на култура на независимост сред магистратурата. Най-съществените въпроси са за разделяне на съвета за прокурори и съдии, както и начина за номиниране и избор на членове на съвета.

Идеята за отзоваване на членовете на ВСС, както и за повсеместно явво гласуване, макар и конюнктурно да изглеждат уместни и справедливи, в същината си имат недемократичен характер.

Особено важно е развитието на административния и управленския капацитет на ВСС. Комисиите на ВСС и подпомагащата администрация трябва да разполагат с необходимите материални и интелектуални ресурси, за да осъществят ефективно и пълноценно администрирането на системата

“

„Дебатите за промяната в нормативната уредба относно ВСС трябва да се предхождат от подробно сравнително-правно проучване на съвременните модели за устройство и управление на съдебните системи, както и да се съобразят българските специфики и нужди.“

КАЛИН КАЛПАКЧИЕВ,
Съюз на съдиите

- бюджетните, и особено компетенциите за оценка на съдиите и прокурорите, както и свързаната с тях роля в кариерното развитие на магистратите.

По отношение оптимизирането на системата и структурата на съдебните органи е необходимо извършване на сериозно емпирично проучване за необходимостта от структурни реформи. Много по-ефективно и навременно би било провеждане на дискусия за реформа и реструктуриране в системата на общите съдилища. На този етап е необходимо да се обмисли евентуално необходимостта от специализиран съд за непълнолетни, доколкото в тази област статуквото е много тревожно.

Дискусията за специализиран наказателен съд не е от полза за ефективна съдебна реформа, а решава други политически цели на управлението.

■ В стратегията липсва изложение на ясни и концептуални идеи относно наложителните реформи в системата на прокуратурата и в частност на органите на разследването. Тези реформи не търпят отлагане, доколкото за тяхното извършване към България системно и повтарящо се отправят препоръки, както от ЕСПЧ, така и от ПАСЕ.

Дискусията за следствието трябва да се води не за неговото оптимално натоварване, а за това доколко е оправдано съществуването му. Разбира се, тези дебати трябва да са част от дебатите за конституционни промени.

Някои от идеите подлежат на уточняване - така нареченото засилване на националното представителство във ВСС. По-скоро ние разбираме това като осигуряване на такова представителство във Вишния съдебен съвет, който да даде участие или възможност за участие на магистрати от всички нива на съдебната система, тъй като спазването или съблюдаването на някакъв географски принцип само по себе си нито е възможно, нито пък

може да бъде защитено особено сполучливо според мен.

Третият приоритет - „Раз-

витие на кадровия потенциал и повишаване интегритета на магистратите“.

Според нас особено съществено е това, което е отбелязано в стратегията, че атестирането действително трябва да се утвърди като съдържателен и действителен инструмент за оценка на качеството на работата в дейността на съдиите и прокурорите.

Оценката на дейността трябва да бъде в основата на кариерното развитие на съдиите и прокурорите и затова е необходимо усилията да се съсредоточат именно за изработване на система за постоянно, централизирано, единно и справедливо оценяване на дейността на магистратите. Тази система според нас по необходимост включва целия процес по атестиране да се концентрира основно в структури-

те на Вишния съдебен съвет. Това ще позволи изработването и прилагане на единни и еднакви стандарти за оценка на дейността на съдиите и прокурорите във всички звена на съдебната система. За целта Вишният съдебен съвет чрез своите постоянни комисиони следва да събира и обработва подробна и цялостна информация за дейността на всеки магистрат, която да бъде подлагана на оценка въз основа на ясни и конкретни критерии и показатели. Акцентът трябва да бъде поставен върху качеството на работата на съдиите и прокурорите.

Искам да завърша с това, че ние подкрепяме основните положения в стратегията. Изразяваме нашето удовлетворение от това, че тя се подлага на такова предварително и широко обсъждане. Отново заявяваме нашата готовност да се включим във всички конкретни дискусии по отделните теми, които са включени в стратегията и ще бъдат евентуално предмет на бъдещи законодателни и конституционни промени. Благодаря ви. ■ К